

לענין ייצור בשר

(מכתב לעורך)

כידוע, סופק בשר בקר בחלקו על ידי ייבוא של בקר חי לשחיטה, ובחלקו משימורים ובשר קפוא. יחד עם זה נעשו מאמצים להגדיל את ייצור בשר הבקר בארץ.

הבשר הקפוא אינו מקובל אצל עקרת הבית הישראלית, ולפעמים בצדק; איכותו, לעתים, אינה „משובחת“ ביותר, ועל הרוב הוא שמן יתר על המידה. את הפגמים האלה אפשר כמובן לתקן בנקל, אילו הממונים על הייבוא היו שמים לב לדבר.

אין כל ספק שאפשר להגדיל את הצריכה של בשר קפוא על ידי שיפור איכותו ועל ידי הסברה בין הצרכנים. נוסף לזה, דרוש פיקוח חמור על האטליזים שימכרו בשר קפוא במחיר של בשר קפוא ולא במחיר של בשר טרי. את כל זה אפשר להסדיר ללא קושי על ידי מנגנון הממשלה והעיריות, ובעזרת אירגוני הנשים. לגבי ערכו המזוני של בשר קפוא, הרי אין כל ספק שהוא שווה לזה של בשר טרי. רצוי, כמור כן, גם להגדיל את צריכת בשר עוף על ידי שירותים בטיבו ועל ידי הסברה.

בעיית הספקת בשר בקר הולכת ומחריפה. אמנם נעשה מאמץ להגדיל את חלקם של עדרינו בייצור הבשר, ובכל זאת האספקה מפגרת אחרי הדרישה. מחריפה באופן מיוחד הדרישה של התיירים הרבים לבשר משובח. כדי לספק את הדרישות האלה מייבאים, בלחץ הצרכנים, בקר חי לשחיטה, וברור לי שבמשך שנים רבות לא תהיה לנו ברירה ולא נוכל לוותר על היבוא הזה, אלא אם תימצא דרך להחליף את הייבוא הזה בבשר קפוא ובבשר עוף.

גידול עגלים לבשר נעשה פופולארי מאוד בארץ, ומתקבל הרושם שזהו ענף ראנטאבילי מאוד, ומכיוון שהספקת עגלים מעדרינו היא בלתי מספיקה, מובאים עגלים מארצות-הברית. אותו הדבר קרה בארצות אירופאיות שונות, וביחוד קסמה למתכננינו הדוגמה האיטלקית. מיליונים רבים של תיירים מבקרים בכל שנה את איטליה, והאיטלקים, כסוחרים טובים, מת-

לכבוד עורך „משק הבקר והחלב“

בעיון רב קראתי את הכתבה בחוברת 74 של „משק הבקר והחלב“ בענין ייצור בשר. אינני נמנה אומנם עם יצרני הבשר והחלב, אבל בכל זאת אני מרשה לעצמי להביע דעה משלי בענין. אולי דעות יעניינו גם אותך, ואולי הן עשויות לעורר מחשבה אצל אלה המכוונים את דרכי הכלכלה בארצנו, או לכל הפחות אצל אלה המאמינים שמכוונים... עם העליה המתמדת של רמת-החיים בארץ, ההולכת וגדלה בקצב מהיר, נדמה לי אף מהיר מדי, ולא בפרופורציה נכונה להשתפרות המצב הכלכלי, עולה הדרישה למצרכי מזון משובחים יותר, וכמובן גם יקרים יותר. זה נכון לגבי סל המזונות החיוני וכן לגבי המותרות. בין הפריטים המבוקשים ביותר היום נמצא בשר בקר. אנחנו לא היינו אף פעם במצב שיכולנו לספק את רובה של הדרישה לבשר בקר מהעדרים שלנו. מאז ומתמיד היינו נאלצים למלא את החסר על ידי ייבוא. כל התקוות המרורות שתלו בהספקת בשר מהלול, נתאכזבו, ולא משום שהלול אינו מסוגל לספק את כל הבשר החסר, אלא מפני שהצרכנים להוטים יותר אחר בשר בקר מאשר לבשר עוף.

(סוף מעמ' 3)

לקראת המשלוח הקרוב בחודש נובמבר, בו התחייבנו לספק שוב 240 ראש, הננו פונים אל כל המשקים, להיענות ברצון — כל אחד לפי גודל עדרו, מתוך הכרת חשיבות הענין לגבי עתיד הענף.

בהזדמנות זו נודה לכל החברים שנתנו יד להצלחתנו ובראש וראשונה לכל אותם צוותי העובדים, המעמידים לרשותנו ממיטב בקרם, ביניהם משקים שייצואם לאיראן מסתכם כבר בעשרות ראשי בקר. כן מסורה התודה לשירורי תים הוותיקינאריים, ולחברנו חיים עפרוני, אשר לא חסך מעצמו זמן ומאמץ והגיש עזרתו המקצועית בבחירת הבקר.

א. י.

השיגרה פשוטה למדי: האיכר מתבקש להרדיע למרכו ההזרעה את תאריך ההתייחסות האחרונה; 17 יום אחרי זה, כלומר 4 ימים לפני התאנה המקווה הבאה, מוזרקת הפרה בכמות המתאימה של הורמון. כשתאריך התאנה אינו ידוע, כורתים את הגוף הצהוב ומזריקים אותה. מהתיאור הזה ברור, שאין כל קושי מעשי בביצוע הדבר בתנאים שלנו.

באותו ענין כותב פרופסור זולמן בספרו „הורמונים“: „השגת תאומים בפרה: יש להזריק 2500 יחידות גונאדוטרופין א', ארבעה ימים לפני תאריך ההתייחסות המצופה. כאשר המועד הזה איננו ידוע, אפשר להסתפק במערכת הגוף הצהוב והזרקת ההורמון“.

נודע לי שבמכון הוואטרינארי טיפלו באותה הבעיה, ולצערנו לא בהצלחה גדולה ביותר. אולי גם לא היה אז צורך כל כך גדול בהגדלת מספר הולדות. יש לעודד היום את החוקרים הוואטרינאריים ואת אנשי התחנה לחקר החקלאות, לחזור ולחדש את הניסויים האלה, ודווקא בקנה מידה רחב, ואולי אפילו כפעולת שדה.

אין קיימת כיום מניעה בגידול עגלים מחמת מחסור בחלב; אבקת חלב ותחליפי חלב עשויים לספק לעגלים את מזונם הדרוש עד הגמילה באיכות ובכמות הנחוצה.

ברור שהתכנית הזאת דורשת שיתוף פעולה הדוק בין החוקרים לבעלי העדרים ותחנות ההזרעה, אך אין בזה קושי של ממש. את הפעולה הזאת אפשר לבצע בעדרי בשר כבעדרי חלב, בזירמה מפרים מובחרים. אפשר, על ידי מעשה זה, לנצל פרות, שאינן כה משובחות, בתור „מדגרות“ לגידול עגלים לבשר.

אני מבין שזו רק תרופה חלקית כדי לתקן את המחסור בבשר בקר, אך נראה לי שכדאי לנצל את האפשרות הזאת, ואין לי כל ספק שאנו נצליח בזה.

אשר לבעיית הספקת בשר בכלל, הריני חוזר ואומר שצריך לחנך את עקרות הבית לצריכה מוגדלת של בשר עוף ובשר בקר קפוא, ולהחמיר את הפיקוח על הנעשה באטליוזים.

ד"ר ש. פרוינד-אביאלי

אמצים לשמור על מצב־רוחם הטוב של התיירים על ידי „כיבוד“ האורחים בסטייקים המקור בלים בארצות־הברית.

וכעת אני בא לעצם הענין: האם אנחנו איננו יכולים להגדיל את אספקת בשר עגל מהעדרים שלנו ולצמצם את הדרישה לעגלים מחוץ לארץ?

שתי דרכים לפנינו: האחת — מלחמה נמרצת בתמותה הרבה בבני־הבקר. אין זה סוד שאפשר, על ידי הקפדה גדולה יותר על חוקי ההגיגנה בעת הלידה ובעת התקופה הראשונה לחיי העגל, לצמצם את התחלואה ואת התמותה. נעשה פחות מדי בכיוון זה במשקיננו. אפשר ואפשר להגדיל את אמצעי המניעה ולעזור לעגל הנולד לעבור על התקופה הקריטית של חייו, עד שהוא יתחסן כראוי. שיתוף פעולה נמרץ יותר בין הבוקרים לבין הרופאים הוטרנאריים, יגדיל ללא כל ספק את אחוז בני הבקר שיישארו בחיים.

דרך שנייה — הגדלת מספר העגלים הנולדים. אפשר להגדיל את שיעורי הילודה על ידי שימוש באמצעים הורמונאליים. אין בזה כל חידוש, ואין זאת תורה חדשה. עוד בשנת 1959 ניסיתי להפנות את תשומת הלב של הנוגעים בדבר לערוך גם אצלנו ניסויים שבוצעו באנגליה לשם הגדלת שיעור הילודה ולהעלותו ל־120% וולדות ל־100 פרות. אני רוצה לחזור בקיצור על הדרך שהאנגלים היתוו ולהראות כמה פשוט כל הענין, ובאיו קלות אפשר לבצע זאת למעשה: (אני מצטט את ההוראות לפי הנוסח האנגלי): אנחנו נתחיל בזריקה של פמ"ס נסיוב של סר סות הרות ומותר לקוות שייוולדו 120-140 אחוז עגלים, כשהמנה תהיה 1000-1200 יחידות פמ"ס. יתכן שזה יהיה מסוכן להגדיל את המנה מעל מספר יחידות זה, כיוון שקיים חשש של שלישיות ורביעיות. אף על פי שמותר להאמין שעל ידי טיפול מתאים אפשר להחזיק גם את אלה בחיים — בטיפול נכון בפרה המעוברת; אך אנחנו מבכרים להתחיל בדרג יותר נמוך ולחפש את דרכינו. (הערה: במקום נסיוב סוסות הרות עומדים היום לרשותנו תכשירים הורמונאליים יותר בטוחים ואף זולים יותר).